

Máte doma budoucího prvňáčka? Tak se už jistě těšíte na dubnový zápis do základní školy. Pokud si s některými otázkami nevíte stále rady, bude se vám určitě hodit tento článek, kde se dozvíte vše důležité...

Kdy probíhají zápisy do 1. tříd?

Zápis do 1. ročníku základního vzdělávání probíhá dle školského zákona ve dnech 1. dubna až 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

Přesné dny zápisu se dozvíte na webových stránkách vámi vybrané školy. Pokud se z vážných důvodů nemůžete dostavit k zápisu ve vypsanych dnech, kontaktujte vedení školy a zažádejte si o náhradní termín.

Podle nových pravidel se dítě vlastního zápisu účastnit nemusí a je tedy na rodičích, zda své dítě k zápisu vezmou nebo ne. Ale určitě by byla velká škoda dítěti o tento „významný den“ ochudit.

Mohou do 1. třídy nastoupit jen šestileté nebo i pětileté děti?

Jako zákonný zástupce jste povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce. Ta začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Pokud vaše dítě oslaví šesté narozeniny až v době od září do konce června příslušného školního roku, může být také přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce. Stačí o to požádat, ale dítě by mělo být na tento předčasný nástup do školy určitě přiměřeně tělesně i duševně vyspělé.

Většinou jde o děti, které jsou výrazněji nadané. Nezapomeňte, že podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince k plnění povinné školní docházky je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení. Podmínkou přijetí dítěte narozeného od ledna do konce června jsou doporučující vyjádření nejen školského poradenského zařízení, ale také odborného lékaře, které k žádosti musíte přiložit.

Mohu si pro dítě vybrat jakoukoliv školu? Musí mě přijmout?

Základní školu si můžete vybrat, jakou chcete. Dokonce se můžete i zúčastnit několika zápisů a podat několik přihlášek do škol ve vašem okolí. Jen přijetí bohužel není vždy samozřejmostí. Podle školského zákona je totiž ředitel školy povinen přednostně přijmout děti s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a zároveň nesmí překročit stanovenou kapacitu tříd. Přednostně jsou tedy přijímáni žáci, kteří mají nejen trvalé bydliště ve spádové oblasti školy nebo už mají sourozence ve stejné škole.

Seznam přijatých žáků bývá po zápise obvykle zpřístupněn u vstupu do školy a zároveň na webových stránkách školy. Každé dítě bývá uvedeno pod číselným registračním kódem, který se přiděluje při zápisu.

Jaké dokumenty budu u zápisu potřebovat?

Seznam potřebných dokumentů si zkontrolujte raději na webových stránkách školy nebo telefonickým dotazem. Obvykle jsou však u zápisu vyžadovány tyto dokumenty:

- rodný list dítěte
- občanský průkaz rodiče pro doložení trvalého bydliště
- cestovní pas a povolení k pobytu (*týká se pouze cizinců mimo EU*)
- žádost o přijetí k základnímu vzdělávání
- žádost o odklad povinné školní docházky včetně doporučení PPP a odborného lékaře (*týká se pouze dětí s odkladem*)
- doporučení PPP, případně odborného lékaře (*týká se pouze dětí mladších šesti let*)

V některých školách vyžadují přinést již vyplněnou Žádost k přijetí k základnímu vzdělání. Všechny žádosti a dokumenty, které škola vyžaduje, by měly být k dispozici ke stažení na webových stránkách základní školy.

Uvažuji o odkladu. Co mám pro to udělat?

V případě, že pochybujete o dostatečné připravenosti vašeho dítěte, je potřeba ještě před zápisem navštívit pedagogicko-psychologickou poradnu (PPP) v blízkosti vašeho bydliště. A tam vám na základě testů a rozhovorů doporučí nejvhodnější řešení. O tom, jestli má vaše dítě dostat odklad, můžete také pohovořit s učitelkami z vaší MŠ, které také mnohé schopnosti posoudí.

Finální rozhodnutí ale bude nejspíš na vás, na rodičích. Vy znáte své dítě nejlépe a po posouzení všech okolností se jistě rozhodnete správně.

Důležité: Pokud jste jistě rozhodnutí pro odklad školní docházky, k zápisu se musíte dostavit i tak. I když teoreticky stačí, když vše vyřešíte jen vy jako zákonný zástupce dítěte. Každopádně se doporučuje si vyzkoušet zápis s dítětem nanečisto. Samotná žádost o odklad musí být doložena posouzením příslušného školského poradenského zařízení (PPP) a odborného lékaře. Tyto dokumenty byste měli odevzdat většinou už přímo u zápisu (nejpozději do 30. 4.). Nezapomeňte, že pokud vám bude povolen odklad povinné školní docházky, jste povinni se dostavit k zápisu i v následujícím školním roce, a to do základní školy dle svého výběru. Pamatujte ale, že začátek povinné školní docházky lze odkládat nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

Co dítě u zápisu čeká? Máme se nějak důkladně připravovat?

K zápisu není třeba dítě nijak zvlášť připravovat a zbytečně se z něho nervovat. Lepší je pojmout tento důležitý den jako slavnostní, na který bude dítě rádo vzpomínat. Popovídejte si proto se svým dítětem o tom, co ho ve škole čeká a jak asi bude zápis probíhat. Vyberte společně něco hezkého na sebe. V den zápisu si udělejte více času, ať vše proběhne bez stresu a tento výjimečný den si společně hezky užijte.

Ujistěte také svého budoucího prvňáčka, že se nemusí ničeho bát a že má vaši maximální podporu. I tak se možná dostaví nějaká nervozita a nemusí předvést vše, co doopravdy zvládá a umí. Vysvětlete mu, že samotný zápis není žádná velká zkouška toho, co dítě umí nebo neumí a určitě se při něm nerozhoduje o přijetí či nepřijetí.

Vašeho dítěte se nejspíš ujme jedna z paní učitelek, která si s ním o samotě popovídá. Společně zkusí také jednoduché testy hravou formou. Může tak dobře sledovat komunikativnost dítěte, kvalitu jeho projevu, způsob držení tužky, rozpoznávání barev, základních geometrických tvarů, zvířátek apod. Nejspíš ho také požádá, aby přednesl nějakou oblíbenou básničku či zazpíval písničku. Doba celého procesu je na každé škole individuální, ale určitě by dítě nikde nemělo „trápit“ více jak 20 minut, což je doba, po kterou je schopné se plně soustředit. Hned poté byste se měli dozvědět, jak si u pohovoru vaše dítě vedlo a případně vám budou poskytnuty rady, jak některé dovednosti ještě do nástupu do školy rozvíjet.

Zajímá mě, co by měl budoucí prvňáček zvládnout. Existují nějaká doporučení?

Pamatujte, že před nástupem do školy nemusí dítě nutně umět číst, psát či počítat. Vše se bude teprve ve škole společně s ostatními spolužáky učit. Mnohem důležitější jsou jiné schopnosti a dovednosti. MŠMT sepsalo podrobné desatero pro rodiče dětí předškolního věku.

Obecně ale platí tyto hlavní zásady:

- Dítě by mělo znát svoje jméno a příjmení, místo narození, jména rodičů, adresu bydliště.
- Dítě by nemělo mít potíže se základní sebeobsluhou – převlékání, přezouvání, osobní hygiena, stravování, stolování, udržování pořádku.
- Dítě by mělo umět dodržovat určitý denní režim – chodit včas spát, včas vstávat, odbourat případný odpolední spánek.
- Dítě by mělo mít schopnost udržet pozornost a snahu splnit jednoduché úkoly, i když se při nich vyskytnou problémy. Dítě dokáže pracovat samostatně i ve skupině.
- Dítě by mělo zvládnout správně držet tužku mezi třemi prsty, umět stříhat nůžkami, lepit...
- Dítě by mělo znát pravidla slušného chování k ostatním dětem a k dospělým. Mělo by umět bez vyzvání pozdravit, poprosit a poděkovat.
- Dítě by mělo zvládat samostatně a logicky uvažovat a souvisle a srozumitelně (správně vyslovovat všechny hlásky) vyprávět.